

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ПАРЛАМЕНТСЬКА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА

ДЗК

Випуск 2/3

2014 р.

ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у січні 2014 року

(оглядова довідка за матеріалами
преси, неопублікованих документів та Інтернету)

В Україні

26–28 січня у Дніпропетровську пройшли заходи, присвячені Міжнародному дню пам'яті жертв Голокосту, організовані Українським інститутом вивчення Голокосту „Ткума” та Музеєм „Пам'ять єврейського народу та Голокост в Україні”. У рамках заходів було проведено Міжнародний педагогічний семінар для методистів інститутів післядипломної педагогічної освіти та вчителів історії „Вивчення історії Голокосту для формування атмосфери толерантності в Україні” та Міжнародний семінар для керівників музеїв та музейних програм, до участі яких долучилися відомі діячі науки, культури і освіти, громадські діячі, зокрема: д-р А. Вайс, науковий радник Українського інституту вивчення Голокосту „Ткума”, координатор общинних програм „Джойнт” (Єрусалим, Ізраїль); д-р К. Козак, директор Історичної майстерні (Мінськ, Білорусь); д-р П. Левін, старший викладач історії Голокосту Університету Уппсали (Уппсала, Швеція); Ш. Ніїз, віце-президент „Єрусалим Коннекшн” (США); К. Нотаріус, Міжнародна школа вивчення Голокосту Яд Вашем (Єрусалим, Ізраїль); Н. Федущак, член Правління „Ukrainian Jewish Encounter” (Торонто, Канада). Під час проведення семінарів учасники знайомилися з особливостями методики викладання історії Голокосту, інноваційними методами та прийомами навчання, можливостями використання музейних уроків у практиці викладання. Головним громадським заходом, приуроченим до Дня пам'яті жертв Голокосту,

який змогли відвідати усі бажаючі, було відкриття виставки художніх робіт П. М. Хатченс (США) „Переглядаючи альбом з Аушвіца” (The Auschwitz Album Re – Visited). За рішенням родини Хатченс, ця виставка з 40 робіт стала даром П. і Д. Хатченс дніпропетровському Музею „Пам'ять єврейського народу та Голокост в Україні”.

Нагороди

В Україні

Дві премії від Московської міської організації Спілки письменників Російської Федерації вручив нашим землякам російський літератор Є. Скоблов під час спільного засідання двох літературних організацій: міської спілки „Поділля” та обласного осередку Всеукраїнської творчої спілки „Конгрес літераторів України” у Хмельницькому. Премію ім. А. Чехова отримав голова обласного осередку „Конгресу літераторів України”, письменник, журналіст, краєзнавець та археолог В. Захар'єв. Премію ім. О. Грибоєдова – М. Лисайчук, член спілки „Поділля”, авторка поетичних збірок російською та українською мовами і дитячих книжок.

Конкурси

В Україні

Спеціальним призом та дипломом за особливий внесок у розвиток культури Індії нагороджено Зразковий ансамбль індійського танцю „Сітара” (м. Харків) на III Міжнародному конкурсі-фестивалі індійських танців „Vole Chudiyan” у Харкові. Також було вручено подяки 30 колективам-учасникам фестивалю з РФ та України. Це один з найпрестижніших фестивалів в Україні, організатором якого виступає Міжнародна федерація індійського танцю (IFID), Центральний будинок науки і техніки Південної залізниці та Зразковий ансамбль індійського танцю „Сітара”.

За кордоном

Перемогу на XIV Міжнародному хоровому конкурсі „Prague Christmas” у Празі (Чехія) і спеціальну нагороду за драматургію та інтерпретацію конкурсної програми здобув жіночий гурт „Буднітай” з Черкас. Гурт вразив глядачів та членів журі своєю колоритністю, стилізованими костюмами, українськими колядками та щедрівками, які були представлені з елементами

театралізації, та ансамблевим виконанням. А член журі, керівник камерного хору „Cantate Domino” костелу Великого князя Вітовта і Вознесіння Пресвятої Діви Марії – Р. Даугела (Литва) запросив виконавців до Литви на конкурс „Kaunas Cantat”, що відбудеться з 15 по 18 травня 2014 року.

Фестивалі

В Україні

300 учасників з України, Білорусі, та РФ взяли участь у XIII Міжнародному фестивалі пісні і танцю „Мистецькі барви”, що проходив з 9 по 12 січня у Прилуках Чернігівської області. Захід проводився з метою підтримки та розвитку творчих здібностей дітей і молоді, розвитку міжрегіональних та міжнародних зв'язків у сфері дитячої та молодіжної творчості, а також залучення дітей та підлітків до музичної культури, популяризації мистецтв в молодіжному середовищі: народного, академічного та естрадного вокалу, сучасної та народної хореографії, інструментальної музики та нових напрямків сучасного мистецтва. Призові місця у різних номінаціях відповідно до своєї вікової категорії серед зарубіжних учасників отримали: у номінації „Народна пісня” (9–12 років) перше місце – В. Демидова, друге – Е. Шнейдерова (Білорусь); у номінації „Народна пісня” (13–17 років) друге місце – Т. Шамина (Білорусь); у номінації „Народна пісня” (18–35 років) перше місце – М. Сидоренкова (Білорусь) та Цзян Цинь (Китай), третє – Ся Ци (Китай); у номінації „Естрадна пісня” (9–12 років) третє місце – білоруські виконавці І. Кучук, А. Фещенко та А. Согіна; у номінації „Естрадна пісня” (16–18 років) друге місце – С. Насирова (Білорусь); у номінації „Естрадна пісня” (19–35 років) третє місце – Ю. Аптикаєва (Білорусь).

Традиційний IV Міжнародний фольклорно-етнографічний фестиваль „Маланка-фест” відбувся у Чернівцях за участю маланкарів з України, Румунії та Молдови. У програмі заходу: хода центром міста і демонстрація творчих номерів на сценічних майданчиках головних площ Чернівців. З привітальним словом на офіційному відкритті виступив, зокрема, Посол Австрійської Республіки в Україні В. Д. Гайм.

Гастролі

В Україні

У Колонному залі ім. М. В. Лисенка Національної філармонії України пройшли: за підтримки Польського Інституту в Києві святковий концерт „Різдво у стилі джазу” за участю піаніста і композитора К. Віленського (Польща) та вечір Київського камерного оркестру, диригент – К. Словінський (Польща); у рамках абонементу „Мистецтво фортепіанної гри” – концерт Д. Суховієнка (Бельгія); у рамках програми „Скрипкова музика” – виступ Р. Філіпова (скрипка, РФ), партія фортепіано – А. Філіпової (РФ).

За сприяння Посольства Франції та Французького інституту в Україні у столичному Домі освіти та культури „Майстер Клас” у рамках проекту „Класика по п'ятницях” відбувся концерт українського піаніста, лауреата премій ім. Л. Ревуцького Є. Громова „Жан-Філіпп Рамо, до 250-х роковин смерті композитора, та французька музика Прекрасної Епохи”.

Музичний телеміст Київ–Варшава під гаслом „Польща – за вільну Україну” за участю українських та польських музикантів відбувся 19 січня. Польські музиканти виступили на Майдані Незалежності у Києві, а українські – в одному з нічних клубів Варшави (Польща) на підтримку акцій за євроінтеграцію України. Телеміст у прямому ефірі транслювали польський телеканал „TV Republika” та український „Еспресо.TV”. У варшавському клубі „Hybrydy” виступили українські та польсько-українські гурти, серед яких „Dagadana” та „Енеј”, а на Майдані Незалежності – К. Ковальська, П. Кукіз, „Maleo Reggae Rockers”, „KGBand”. Окрім того, відомий польський актор Є. Зельнік читав поезії польського поета З. Герберта українською мовою.

26 січня у приміщенні Латинського кафедрального собору та в гарнізонному храмі св. ап. Петра і Павла у Львові пройшов спільний українсько-польський концерт „Коляда єднає народи”. Участь брали харцерський духовий оркестр гімназії імені 2-го танкового полку з міста Журавіце Польща (диригент проф. Я. Ласкажевський) та Львівський духовий оркестр „Сурми Галичини” (диригент – заслужений артист України В. Кочубей).

Польський гурт „Wołosi”, в рамках „Christmas Tour” представив у Києві, Харкові, Запоріжжі, Алчевську та Одесі гуральську музику, яка зародилась на перетині польських, чеських та словацьких фольклорних традицій у виконанні скрипок, віолончелі та контрабасу. Учасники гурту З. Міхалек, Я. Качмажик та Р. Важут – гуральські народні музики, мешканці гір, де сходяться кордони Чехії, Польщі та Словаччини.

За кордоном

У Кельні (Німеччина) у рамках абонементу сучасної музики „Ensembl[:E:]uropa” відбулися гастролі Київського ансамблю „Nostri Temporis”. „Ensembl[:E:]uropa” – це щомісячні концерти найбільш реномованих ансамблів з подальшою радіотрансляцією на всю Німеччину.

З 1 по 9 січня Академічний камерний оркестр „Віртуози Львова” з програмою „Гала-концерт Йоганна Штрауса” виступив у рамках гастрольного турне у відомих французьких, польських, іспанських та німецьких концертних залах.

Виставки

В Україні

Унікальна виставка „Шедеври давньоруського мистецтва. Ікони XV–XVII століть з колекції Музею імені Андрія Рубльова” (РФ) експонувалася на території Національного заповідника „Софія Київська”. Серед представлених ікон – твори давньоруського мистецтва XV - першої третини XVI ст.: „Богоматір Одигітрія Смоленська” і „Великомученик Георгій зі сценами життя”. Поряд з іконами московської школи експонувалися твори іконописців Російської Півночі та Поволжя: „Преображення Господнє”, „Воскресіння Лазаря”, „Вхід Господній у Єрусалим” та інші.

PinchukArtCentre організував першу в Східній Європі персональну виставку Л. Ядом-Боакьє (Лондон, Велика Британія), володарки Головної премії Future Generation Art Prize 2012. До експозиції під назвою „Куплети” увійшли вісім нових картин, які були створені спеціально для PinchukArtCentre.

Грузинський художник-графік Т. Аваліані у київській галереї „Pete-Art” представив графічні роботи великого формату під назвою „Чорне-біле”.

Персональна виставка робіт російського художника Н. Сафронова під назвою „Вибране” з 4 грудня по 16 лютого триває у Музейно-виставковому центрі „Музей історії Києва”. До неї увійшли натюрморти, портрети, пейзажі і сюжетні композиції сюрреалістичного характеру, всього понад 100 робіт.

Картини 30 художників з України, Азербайджану, Грузії та Молдови було представлено у Києві, в приміщенні Національного історико-архітектурного музею „Київська фортеця”, у рамках арт-проекту „Натюрморт – 2014”.

Виставка творів VI Міжнародного біенале пастелі, що відбулась у 2013 році у місті Новий Сонч (Польща), експонувалася у Львівській національній галереї мистецтв імені Б. Г. Возницького. В експозиції представлено понад 250 робіт 233 авторів – учасників біенале з Голландії, Німеччини, Сербії, Хорватії, Ізраїлю, Данії, Іспанії, США, Канади, Словаччини, Румунії, Франції, Колумбії, Індії, Туреччини, Білорусі, Чорногорії, Угорщини, Болгарії, Швеції, Фінляндії, Австрії, РФ, України, Англії, Італії, Литви, Латвії та Польщі.

Міжнародну пересувну виставку „Тоталітаризм у Європі: фашизм – нацизм – комунізм”, підготовлену Платформою європейської пам’яті та сумління, показали у Львові в музеї-меморіалі „Тюрма на Лонцького”. 27 банерів історичної документальної виставки комплексно розкривають суть тоталітаризму, розповідаючи про фашизм, нацизм та комунізм, дозволяють поглибити обізнаність громадськості про злочини, здійснені внаслідок кривавих практик цих ідеологій у різних країнах Європи. Проект також містить планшет із паперовими плакатами формату А3 англійською мовою як роздавальний матеріал для шкіл, освітніх центрів тощо, та сторінки „живої історії” – добірку документальних фільмів зі спогадами очевидців про трагічні події ХХ століття в різних країнах Європи.

Більш ніж 150 картин, виконаних в різних напрямках і стилях образотворчого мистецтва українських та зарубіжних художників з 20 країн світу (США, Бразилія, Японія, РФ та ін.) було представлено у Донецькому обласному художньому музеї на VI Міжнародній благодійній виставці сучасного мистецтва „ART ACTION 2014”. Також у рамках заходу пройшли семінари та круглі столи, зокрема, присвячені новому напрямку в сучасному мистецтві – комп’ютерній графіці.

За кордоном

У місцевому Центрі культури й екології (Цісна, Польща) у рамках словацько-польського соціального проекту для людей похилого віку пройшла виставка закарпатських художників І. Газі та В. Ганича. Призначення проекту – допомогти людям похилого віку відчувати себе не чужими в цьому світі. На портретах закарпатських митців зображені літні люди, які перебувають у будинках соціальних послуг польської Цісни та словацької Нової Седліци. Ініціатор проекту – директор Будинку соціальних послуг Нової Седліци, що в словацькому Пряшівському краї, М. Іванцо.

Більше 20-ти художників з усього світу презентували картину „Серце миру” у Віфлеємі (Палестина). Україну в проекті представили митці О. Глазунов, Д. Грін, В. Голейко. У рамках проекту відбувся прийом у Президента Палестини: М. Аббас висловив бажання розвивати міжкультурне співробітництво між Україною і Палестиною та обмінюватися традиціями в аспекті культурної дипломатії. Він підтримав ідею проведення у Віфлеємі проектів „Вікно в Палестину. Свята Земля очима українських художників”, фестивалю української культури в Палестині, а також Днів культури Палестини в Україні восени 2014 року.

Фотовиставки

В Україні

Роботи одного з найбільш визначних представників сучасного китайського мистецтва, майстра пейзажного чорно-білого фото В. Вушенга (КНР) можна було побачити у столичній галереї „Brucie Collections”. На знімках зображено пейзажі Хуаншань (Жовта Гора, КНР).

За кордоном

Пересувну фотовиставку „Монументальна Шевченкіана” та мультимедійну лекцію „Пам’ятники Т. Г. Шевченка в Україні і світі. Їх роль і значення у формуванні позитивного іміджу України”, присвячені 200-річчю від дня народження Кобзаря, було презентовано у Ризі, Єлгаві, Єкабпілсі (Латвія) мандрівником, фотографом, шевченкознавцем і дослідником із Луцька Р. Теліпським. Автор дослідив, відвідав та сфотографував в Україні та в понад 20 державах світу близько 1000 монументів, стел, погрудь, меморіальних дощок і пам’ятних знаків Тарасу Шевченку. Єдина в своєму роді фотовиставка висвітлює створені в різні часи та в різних частинах світу меморіальні згадки про Великого Українця, якого митці зображували і немовлям зі своєю матір’ю, і чотирнадцятирічним підлітком, і повним наснаги молодим чоловіком, і людиною у старшому віці. За сферою діяльності Т. Шевченко постає у вигляді поета, мислителя, філософа, кобзаря, художника, козачка, пастуха, борця проти гніту, повстанця та солдата.

У Німеччині, в галереї „Орган критичного мистецтва”, з 31 січня по 20 лютого тривала фотовиставка Є. Белорусець „Євромайдан. Окупований простір”. Виставка розповідає про перші тижні протестного руху у Києві і тих

його учасників, які вже на початку грудня жили у захоплених державних будівлях та проводили цілі дні на морозній вулиці, терпляче очікуючи виконання своїх вимог.

Французький фотограф П. Трейн-Марсо представив у приміщенні Українського культурно-інформаційного центру в Парижі (Франція) проект „Вулиці Одеси”. Це – документальний фільм про сучасне життя „перлини біля моря” та світлини, на яких зображено міські пейзажі.

За кордоном

Ансамбль бандуристів „Соколики” Чернігівської музичної школи № 1 ім. С. Вільконського виборов перемогу в номінації „Фольклорний колектив” і спеціальну нагороду „Золоте пасмо” на XIV Міжнародному фестивалі передріздвяної і різдвяної музики, що проходив у Культурному центрі „Національний дім на Виноградах” (Прага, Чехія). Юні бандуристи змагалися з учасниками з Польщі, РФ, Сингапуру, Південної Африки. Вони виконали колядку, народні пісні „Ой у лісі зеленому”, „На розпутті козак сидить” і „Танцювала риба з раком”.

Книжкові виставки, ярмарки

В Україні

Польський інститут у Києві разом із керівництвом Південно-Західної залізниці провели культурний проект „Книжкові мандри”, що надав можливість пасажирам у потягах „Південно-Західної залізниці” напрямку Київ – Варшава – Київ читати в дорозі твори українських письменників Т. Малярчук, Н. Сняданко, С. Жадана і Т. Прохаська. Усі четверо – лауреати престижної літературної премії ім. Джозефа Конрада (Коженьовського), яку раз на 2 роки вручає Польський інститут у Києві. До послуг пасажирів були також твори польських авторів, перекладені українською мовою. Серед них – А. Міхнік – діяч руху „Солідарність” і головний редактор „Газети виборчої”, режисер К. Зануссі та дружина шостого президента Польщі Д. Валенса. Крім того, пропонувалися номери часопису „Критика”, присвячені новим соціальним та мистецьким практикам у Польщі.

Бібліотеки

В Україні

Професор Пенсільванського університету, сходознавець Р. Голод урочисто передала науковій бібліотеці Музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків 346 томів сучасних досліджень з історії мистецтва. Книги є частиною сімейної бібліотеки всесвітньо відомих західних мистецтвознавців – візантиніста А. Грабаря (1896–1990, Україна, Франція, США) і його сина, ісламознавця О. Грабаря (1929–2011, Франція, США). Видання охоплюють різні аспекти історії ісламського, візантійського, античного мистецтва та археології, а також мистецтва Західної Європи та Далекого Сходу. Найцінніші серед них – 15 томів фундаментальної „Encyclopaedia Iranica” (1985–2010), 16 томів „Encyclopaedia of Islam” (1965–2000), оксфордські довідники „The Oxford Dictionary of Byzantium” і „Encyclopedia of Aesthetics”, монографії мистецтвознавців та істориків Оксфорда, Принстона, Гарварда, Стенфорда, каталоги новітніх виставок з кращих музеїв світу. Ініціатор подарунка – професор Р. Голод – також передала музею з власної бібліотеки 111 американських наукових альманахів з історії світового мистецтва – „Art Journal і Art Bulletin” за останні 20 років. Крім цього, 115 книг з україністики, арабістики та історії сучасної культури було передано науковій бібліотеці Національного університету „Києво-Могилянська Академія”.

Кіно

В Україні

За участю режисерів з України, РФ, Білорусі, Польщі, Сербії, Азербайджану та США у Дніпропетровську відбувся Міжнародний фестиваль документального кіно V „Міжнародна кіноасамблея на Дніпрі – 2014”. Цьогорічний кінофорум став науковим симпозіум документалістів на тему „Вічні цінності у документальному кіно”, спеціальним гостем якого був режисер К. Зануссі (Польща) та інші українські і зарубіжні режисери. У програмі: кінопоказ прем’єрних фільмів, прес-конференція та творчі зустрічі з відомими режисерами та акторами.

У Культурному центрі «Кінотеатр „Київ”» за підтримки Французького Інституту в Україні, компаній „Артхаус Трафік” і „Citroën” було проведено IX Фестиваль „Вечори французького кіно”. У колекції нових французьких фільмів українським глядачам було представлено 5 стрічок: „Найкращі дні попереду” (реж. М. Верну), „9 місяців суворого режиму” (реж. А. Дюпонтель), „По сигарети” (Е. Берко), „Замок в Італії” (реж. В. Бруні-Тедескі), „Гранд Централ.

Атомне кохання” (Р. Злотовскі). Всі стрічки демонструвалися французькою мовою з українськими субтитрами. Фестиваль також охопив міста: Одеса, Львів, Харків, Донецьк.

За сприяння Посольства Держави Ізраїль в Україні у столичному Культурно-освітньому центрі „Майстер-клас” відбувся Тиждень кіно Ізраїлю. У програмі показу – стрічки: „Літо Авії” (реж. Е.Кобен), „Менеджер із персоналу” (реж. Е. Рікліс), „Доброго ранку, пане Фідельман” (реж. Й. Мадмоні), „Розмір має значення” (реж. Ш. Маймон).

За кордоном

Приз „Найкращий міжнародний короткометражний фільм” на Міжнародному кінофестивалі в Нью-Делі (Індія) отримав короткометражний фільм „Алкоголічка” Ю. Гонтурука (продюсер – І. Савиченко, „Directory films”).

Фільм В. Воробйова „Метелики” увійшов до шорт-листа найбільшої голлівудської премії в галузі візуальних ефектів „VES Awards” (США) одразу у двох номінаціях: „Видатні візуальні спецефекти у телевізійній програмі” (Outstanding Visual Effects in a Broadcast Program) і „Створення видатної локації для реклами або телевізійної програми” (Outstanding Created Environment in a Commercial or Broadcast Program). Церемонія нагородження премією XII „VES Awards” відбудеться 12 лютого у Беверлі Хіллз (Каліфорнія, США).

Цирк

В Україні

У Національному цирку України відбулися гастролі Великого цирку Німеччини, де зірками програми були дресирувальники – брати А. і К. Гартнери з атракціоном зі слонами. Величезні слони вагою більше чотирьох тонн віртуозно стояли на двох лапах, переступали і лягали на артистів. У програмі брали участь й інші циркові тварини: дресировані ведмеді, крокодили та пітони, голуби, павичі, собачки та кішки, коні тощо. Також було представлено номери повітряних гімнастів, жонглерів та акробатів.

Гастролі французького цирку „Фенікс” з програмою „Африка” пройшли у київському Палаці спорту. Під живу музику з африканськими мотивами, глядачі могли переглянути неповторну пластику і легкість, властиві

африканським народам, артисти виконували різні гімнастичні та акробатичні трюки.

За кордоном

Українська пара акробатів „Duo Kvas” виграла „Бронзового клоуна” на XXXVIII Міжнародному фестивалі циркового мистецтва, який традиційно проходить у Монте-Карло (Монако) під патронатом принцеси Стефанії. Акробати В. Костенко та А. Савченко посіли третє місце.

Культурні центри в Україні

За кордоном

Угоду про співробітництво між Вінницьким національним технічним університетом та Цзинанським університетом „Qilu Normal University” (КНР) укладено під час візиту до міст Цзинань та Тайань (КНР) проректора з наукової роботи Вінницького національного технічного університету, доктора технічних наук, професора С. Павлова, який очолював міжнародну делегацію. У договорі йдеться, зокрема, про відкриття на базі Вінницького національного технічного університету Центру Конфуція. Це буде вже п'ятий в Україні такий науково-навчальний заклад, котрий за основне завдання має популяризацію культурної спадщини китайського народу, а саме китайської мови, розширення освітнього та культурного обміну та розвиток дружніх відносин між державами.

Матеріал підготувала

Ю. Я. Шевердіна,
редактор відділу
НАУІ Інформцентру з
питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Підписано до друку 28.02.2014. Обл.-вид. арк. 0,75. Б/т. Зам. 23. Безплатно

Ротапринт НПБ України, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12